

Thằng Sửu

Văn Thiên Hồng

Tiếng gà vừa gáy rộ, ngoài trời bóng đêm vẫn còn phủ dày trên ngàn cây ngọn cỏ, Sửu đã thức giấc mở cửa chuồng và lùa bầy trâu ra đồng. Ngồi trên mình trâu, hướng tầm mắt về phía chân trời, vừng đồng chưa ló dạng. Xa xa vì sao mai đã lên cao khỏi ngọn tre. Từng cơn gió sớm thổi về nghe lành lạnh, lòng chợt buồn cho số phận hẩm hiu của kẻ xa nhà.

Từ ngày rời bỏ xóm nghèo về đây ở đợ coi trâu cho nhà ông Cả Tám, ngày ngày làm bạn với mấy con trâu. Tội nghiệp cho hai con nghé nhỏ xíu, những buổi sáng trâu mẹ mang ách đi cày thì trâu con cứ nghé ngo chạy theo lảng xãng một bên, lâu lâu khát sữa dí đầu vào bụng mẹ. Nhưng thương thay, chưa được miếng sữa ngọt nào cho đỡ thèm đã bị quất cho một roi mây,

phải lật đật dang ra, miệng kêu nghé ngo, nghé ngo... Những lúc nhìn mấy con nghé, nghĩ đến thân phận mình có lẽ cũng giống nhau. Một đàn có mẹ bên cạnh cũng bị người ta đánh đòn, một đàn, mẹ ở xa, ngày ngày cũng bị người ta rầy la chửi mắng.

Nhớ lại tháng trước, mẹ già lặn lội từ xa xuống thăm con với trái sầu riêng đầu mùa.

- Con biết không, từ ngày cây sầu riêng con trồng sau nhà ra trái, em con mỗi ngày đều ra dòm lên cây coi chín chưa để hái đem xuống cho con.
- Tội nghiệp cho thằng Dần và con Mẹo, con không có ở nhà chắc tụi nó nhớ con lắm hả má?
- Nhớ thì cũng nhớ nhiều, sáng nay đưa nào cũng đòi đi theo.
- Sao má không dẫn thằng Dần hay con Mẹo xuống thăm con? Con cũng nhớ tụi nó lắm.
- Má cũng muốn dẫn hai đứa nó theo, nhưng đường xa quá tụi nó đi sao tháu, còn đi xe thì nhiều tiền lắm. Sáng nay má phải dậy sớm từ năm giờ sáng đi bộ xuống đây.
- Sao má không đi xe ngựa ra Lái Thiêu rồi đi xe đò xuống đây cho đỡ mỏi cẳng?
- Má cũng muốn đi xe để xuống gặp mặt con thật sớm, nhưng mà...
- Con biết rồi, má đâu có đồng nào dính túi phải không?

Hai mẹ con nhìn nhau cười thông cảm và rời nước mắt cũng lăn dài trên đôi má nhăn nheo của mẹ hiền.

- Con tách trái sầu riêng ra ăn đi con, nó chín nứt ra rồi.
- Sao má không ăn với con?
- Thôi con ăn đi, sáng nay má ăn cơm nguội no rồi.
- Vậy thì con ăn một nửa thôi, còn một nửa má đem về cho hai đứa em con.
- Con ăn hết đi cho đã thèm, mai một mấy trái còn lại em con nó ăn cũng được. Này con, hỏi nãy má ghé nhà ông Tám, có hỏi xin tiền lúa con ở cho ổng năm kế.
- Má đã lấy tiền rồi chưa?
- Đâu có dễ dàng vậy con, người ta hẹn ra giêng mới có.
- Nhưng má lấy tiền trước thì mình được có bao nhiêu đâu!
- Đành phải vậy chứ biết sao con! Má biết lấy tiền trước cũng giống như đi vay tiền lúa mùa.
- Như vậy thì người ta trả cho mình bao nhiêu tiền một giạ vậy má?
- Bây giờ mỗi giạ người ta trả cho bốn mươi đồng, nhưng tới mùa lúa chín, mỗi giạ có khi được giá tám chín chục đồng.
- Họ trả rẻ quá, không được phân nửa, phải chi mình có tiền đợi mần mùa mới lấy, phần dư để may quần áo tết cho má và hai em con dư sức phải không má?
- Mình nghèo phải chịu thiệt thòi, nhưng dù sao người ta cũng tốt là cho mình mượn tiền trước, chứ nhà nghèo không đất, không ruộng thì ai mà dám cho mình vay mượn.

S Sửu rưng rưng nước mắt, thò tay vào lưng quần lần lần một hồi lòi ra gói giấy dầu cuộn tròn và đưa cho mẹ.

- Má cầm cái này đi xe về.
- Cái gì vậy con?
- Tiền của con.

- Con ở đợ coi trâu cho người ta làm gì có tiền? Ăn cắp của người ta thì không có gì tui nhục cho bằng con ơi!
- Con có ăn cắp tiền của ai đâu. Hôm trước con và thằng Bàn đi coi trâu có bắt được một ổ cưỡng ba con, nuôi vừa lớn, nhờ anh nó đem ra chợ chim ở Sài Gòn bán và chia hai, mỗi đứa được mười lăm đồng.
- Có tiền con không mua thứ gì hay sao?
- Con cất kỹ lâu rồi, mỗi lần lừa trâu qua sông là con phải cời quần quần lên đầu rồi mới lội theo, sợ tiền dất trong lưng quần bị ướt.
- Thôi con cất đi, để trong túi nhiều khi cần mua gì thì mua.
- Ở đây có ai bán gì mà mua, má lấy đi về xe. Nếu còn dư thì mua kẹo ú và kẹo gừng da trâu của chú chệt Hui đầu làng mình cho thằng Dần và con Mẹo, tụi nó thích lắm đó má.
- Má đi về mà có chút kẹo cho em con thì tụi nó mừng biết dường bao, nhất là biết được tiền của con bán cưỡng để dành.

Hai mẹ con đang mừng mừng, tủi tủi thì có tiếng la lối om sòm phía vườn nhà bà Năm.

- Mẹ tổ cha mấy thằng coi trâu, mắc dịch mắc toi, chết sông chết ruộng ở đâu mà để bầy trâu phá nát vườn cau, ăn sạch rẫy mía mới trồng.
- Trâu này của ông Cả Tám mà thằng Sửu coi chừng.
- Mồ tổ cha thằng Sửu chết đâu rồi, tao bắt được sẽ đánh què cẳng cho bỏ tật coi trâu không lo, chỉ lo đi bắt sáo bắt cưỡng.
- Chết rồi con ơi, mấy con trâu mày coi đi phá người ta, giờ biết làm sao?
- Má đừng lo, thằng cha mười Cụt nó ghét nên la lối vậy thôi, ăn thua gì. Tại bữa trước nó xin con cưỡng, con không cho nên nó kiếm chuyện. Thôi má về đi, con phải chạy đi lo mấy con trâu ăn hại này.

Thoáng đó Sửu đã chạy khuất vào đám bần ven rạch. Nhìn theo bóng con mà dạ mẹ xót xa, thất thểu chân bước đi mà nước mắt lưng tròng.

- É cái thằng chết bầm kia, coi trâu cái gì mà phá tan hoang vườn tược của tao vậy hả?
- Trâu tui mới ăn có mấy ngọn mía mà làm gì dữ vậy? Bộ hôm trước xin mấy con cưỡng tui không cho nay trả thù hả?
- Thằng này ngon dữ đạ, tao cột đầu mày vô gốc cau thử xem mày còn ngon không?

Nói chưa dứt câu, mười Cụt đã nhảy xấn tới chụp tóc thằng Sửu, nhưng nó tránh khỏi và chạy băng qua líp mía. Mười Cụt chẳng buông tha, cầm cây roi cày rượt theo quất vào người thằng Sửu. Tội nghiệp thằng nhỏ bị một roi mây vắt ngang lưng đau thấu trời xanh và cũng vì vậy mà nó nổi cơn điên quay phất người lại.

- Làm gì mà đánh người ta dữ vậy, bộ ý có ruộng có đất rồi muốn đánh con người ta thì đánh sao?
- Phá của tao thì tao đánh, ai làm gì tao?

Nói chưa dứt câu, tên mười Cụt lại dơ roi lên đánh tiếp, thằng bé cắn răng chịu đòn và chụp lấy cây roi mây. Hai người, một lớn một nhỏ dằng co, khổ nỗi tên mười chỉ có một tay cố giữ cây roi, cuối cùng té nhào xuống mương cau.

- Trời ơi là trời, thằng Sửu nó đánh tui, nó xô tui xuống mương gãy cẳng rồi.

Hai đứa con của mười Cụt trong vườn chạy ra, đứa cầm chà bần, đứa vác nhánh mù u nhắm thằng Sửu mà đập tới tấp. Sửu chống đỡ và thụt lùi, nhưng trượt chân lọt xuống rẫy mía. Sửu đang xoay trở để chạy thoát thân, chưa leo được lên bờ thì có tiếng ai nạt lớn.

- É, hai thằng nhóc con, có dang ra không? Nhào tới là tao bắn mỗi thằng một cục đạn culi bẻ gáo bây giờ. Thì ra thằng Bàn đã chạy tới kịp, miệng nói và tay cầm ná thung giương lên nhắm vào hai đứa con mười Cụt. Hai thằng nhỏ nhát gan dang ra nhưng vẫn cụp nụp.
- Chuyện này mắc gì mà xía vô?
- Có chứ sao không.
- É, cái thằng Bàn này, muốn làm gì mà mày đòi bắn hai đứa con tao? Tụi bây coi trâu để phá vườn tược người tan hoang mà còn ngang tàng hả?
- Chú Mười à, chú người lớn mà nói chuyện gì kỳ cục vậy, hai thằng con chú nó lừa trâu thằng Sửu vô rẫy mía, cho nên nó mới ăn chớ bộ.
- Ai lừa mà mày nói bậy vậy?
- Hồi này tao và thằng Năm lác leo lên trên ngọn cây chòi mòi bên miếu Bà, nhìn thấy hết, nhưng tao chạy qua đây không kịp.
- À, thì ra cũng tại mấy thằng chết bầm này, tao không biết tụi bây ăn cái giống gì mà ngu ngốc đến nỗi này.
- Chú thấy chưa, mấy đứa con của chú nó chơi dại, thành ra hại nhơn, nhơn hại sao lại giận người.

- Thôi, tụi mày lừa trâu đi, tao mệt quá rồi.

*

- Ê Sửu, ngày mai anh tao đem bán mấy con sáo sậu, mấy con cưỡng và mấy con chim chích chòe, mày có muốn để con nào lại nuôi cho nó nói chuyện mình nghe chơi không?
- Thôi bán hết đi, gần tết rồi tao muốn có tiền cho em tao may quần áo mới.
- Tao cũng biết vậy, nhưng tao muốn rủ mày mua một bộ Bàu Cua, Tết nay lác chơi, hai đứa mình hùn vốn làm cái. Tao nhứt định ăn hết tiền của đám con thằng cha Mười chơi. Mày còn nhớ mấy tháng trước nó vác chà bần đánh mày không?
- Nhớ chứ, nhưng tại mày tên Bần nên nó mới vác chà bần đánh tao.
- Tầm bậy nà, hông lẽ tao tên Ổi nó ghét tụi mình thì vác nhánh ổi đánh mày. Còn mày tên Sửu, chẳng lẽ tụi nó ghét thì vác con trâu đánh tao à?

Sửu và Bần nhìn nhau cười khoái chí, tuổi thơ hồn nhiên, buồn đó rồi vui đó.

- Ủ cũng được, mua bộ Bàu Cua thì mua, nhưng tao sợ làm cái, rủ thua hết tiền thì sao?
- Mày nhát như thỏ đế, lỡ thua hết lại bắt chim nuôi lớn bán nữa, lại có tiền chứ lo gì. Mà này Sửu, hôm nay bà Năm Lớn tháo đập mày có đi bắt hoi không? Cái đập Đùng Vườn cá lóc, cá trê dễ sợ lắm, nhứt là tôm càng thì khỏi chê.
- Đi bắt hoi thì tao đâu có ngán ai, nhưng mấy con trâu bỏ quên nó đi phá thiên hạ thì ăn đòn nhứt đít.
- Ăn nhằm gì, lừa trâu của tao và trâu của mày qua đùng Phú An cho nó ăn, lâu lâu chạy qua thăm chừng có sao đâu. Bây giờ mình lừa trâu đi là vừa, đi trễ quá chỉ còn cá thòi lòi ai cũng chê thì làm được gì.

Sửu cỡi con trâu Cui đi trước, Bần cỡi con trâu Chăng hò hét mấy con ghé đi theo sau, vừa đi Bần còn ráng gân cổ hát.

*Ai bảo chăn trâu là khổ, chăn trâu sướng lắm chứ,
ngồi trên lưng trâu ta rờ sừng trâu rồi ta vỗ đít trâu...*

- Ai dạy mày ca cái gì mà nghe ghê quá vậy. Sao không ca vọng cổ Tình Anh Bán Chiếu hay Gánh Nước Đêm Trăng gì đó cho nó mùi, nghe khoái hơn.
- Mình đi coi trâu, anh tao dạy tao ca bài chăn trâu là đúng rồi, chứ ca vọng cổ đâu có bài nào nói về coi trâu như tụi mình đâu.
- Thì ca cho đỡ buồn, chứ như Út Trà Ôn hồi nhỏ đưa đồ trên sông Trà Ôn, ngày ngày chèo mòi gần rặng hai cái bánh chè chớ có bán chiếu hay gánh nước gì đâu mà cũng ca lia lịa, có chết thằng Tây say nào đâu.
- Mày nói cũng hay đa, thôi để tao ca Tình Anh Bán Chó cho mày nghe, nhưng phải nhớ khi tao xuống câu, mày phải nhịp song lang cho ngon lành nghe chưa.
- Chuyện đó là nghề của tao mà, mày xuống câu tao gõ vô sừng con trâu Cui là số dách.
- Mày chuẩn bị, tao sắp sửa vô sáu câu, nghe chưa?

*...Sông Phụng Hiệp chảy ra bảy ngã, nhưng lệ
lòng tôi sao lại lãng muôn dòng...
...Chó này tôi chẳng bán đâu, tìm cô không
gặp, tôi nấu canh bầu xực no.*

- Hay, mày ca hết sảy, mai mốt mày sẽ thành Út Trà Quế như chơi.
- Nhưng tao ca rồi thì tới phiên mày nói thơ Vân Tiên đi chứ.
- Nói Vân Tiên thì nói, sợ gì.

*Vân Tiên ngồi dựa gốc trầu
Cau khô rút xuống u đầu Vân Tiên
Vân Tiên ngồi dưới gốc riêng*

*Đợi cây tơ đến cột khiêng vô bồn
Vân Tiên ngồi dựa bụi môn
Chờ cho trăng lặn ôm hôn chị hằng.*

- Mày ca tầm bậy, tầm bạ không hay. Nói bài gì có con trâu đi cày mà bữa hôm đi bắt ỏ sáo sậu mày ca hay lắm mà.
- Đó là bài Trâu Cày

*Trâu ơi ta bảo trâu này
Trâu ra ngoài ruộng trâu cày với ta
Cấy cày vốn nghiệp nông gia
Ta đây trâu đó ai mà quân công
Bao giờ cây lúa còn bông
Thì còn ngọn cỏ ngoài đồng trâu ăn
Không ăn thì đói nhăn răng...*

- Ê lệ lên Sửu ơi, người ta ngồi đây trên bờ đập Đùng Vườn rồi kia, chậm chân thì húp nước mắm tỉnh đó.
- Việc gì mà gấp gáp vậy, từ từ trước sau chung đủ mà lo gì.

Công hôi xóm Ụ Tàu đã kéo đến thật đông, kẻ vác nôm, người bưng rổ xúc đứng chờ chung quanh bờ. Lâu lâu chủ đập chận miệng bông rồi tháo cái đó và cái đục hứng phía ngoài khiêng lên đổ vô giỏ cần xé. Những con cá trê, cá lóc, cá rô theo nước ra sớm bị vướng vô rọ đổ vào thúng lóc tới lóc lui kêu rột rết. Nhứt là tôm bạc rại và tôm càng tươi chong hết nhảy xon xồn rồi lại búng nghe chóc chóc, lạch cạch thật vui tai. Nước đã cạn gần sát mặt đập, mấy con cá đổng bị nước đục làm tối mắt lờ lờ đờ, tôm càng râu xanh đỏ nổi đầy trên mặt nước lội tới lội lui, nhiều con buồn tình nhảy vọt lên bãi sinh, nhìn thật đã. Chẳng bao lâu, chủ đĩa chia nhau người xách giỏ lội xuống mặt đập bắt lên, người xách nôm trèo lên các khe, ngách bắt xuống. Những hang mõ, những gốc bần, những bụi ô rô là nơi cá trê, cá lóc đào hang, làm ổ mỗi nơi có ít nhất vài con chui trốn. Có những con cá lóc mập ú, nước cạn chẳng biết trốn vào đâu, đành chúi đầu vào bãi sinh, lộ nguyên một khúc đuôi ra ngoài.

Chủ đĩa lội bắt cá tôm phía trước, công hôi kẻ vác nôm, người mang rổ xúc hi hục phía sau, có chỗ sinh lầy ngập lên tới bụng. Cá rô, cá lóc thì chúi trên rông, trên cạn, nhưng cá trê trắng thì lặn mút chỉ trong bùn sinh, bà con tha hồ mò. Có khi một con sảy ra, hai ba người giành cãi nhau ôm tỏi. Tuy nhiên, ai cũng vui vẻ vì trong giỏ người nào cũng có một mớ tôm cá lớn nhỏ, nếu tệ cũng vài ba con trê, con lóc hay ít con rô. Mọi người đang háng hái vừa xúc vừa mò thì có tiếng kêu ới ới phía sau.

- Ôi trời ơi, con... con cua kẹp vào đuôi tôi, trời ơi là trời!

- Ê, ê, cô Ba đứng yên đó, tôi tới liền.

Mọi người nghe la, quay lại thấy chị ba Đen đang đứng chết trân, mặt mày méo xệch, anh hai Néo cũng vừa lội tới.

- Trời ơi là trời, bà con cô bác nhìn lại mà coi. Con cua kinh này khôn thật đời, có hai cái càng thì nó kẹp hết hai đuôi non của cô ba, như vậy là tiêu tán đường rồi còn gì!

- Người ta bị cua kẹp đau thấy trời xanh, không gỡ giùm mà đứng đó nói, nói... Vô duyên.

- Thì từ từ gỡ nó ra, để tôi bẻ hai cái càng nó trước.

- Ôi trời ơi, người gì mà ác quá, chỉ gỡ con cua, còn để hai cái càng dính lại trên bắp về người ta chịu sao thấu.

- Giờ chỉ còn nước là tui cắn bẻ càng mới gỡ ra được. Giữa đồng không mông quạnh này ai mà có kim, búa gì mà tháo giùm.

Nhìn cảnh anh hai kê đầu vào đuôi chị ba cắn bẻ cái càng cua, bà con cố nín cười, sợ chị ba mắc cỡ. Ngờ đâu thằng Súng đứng trên bụi mái dầm la lớn.

- Tụi bây ơi, ra coi chị ba để ra anh hai Néo...

- Cái đồ dịch vật, tao tới vả rụng hết hàm răng bây giờ.

Tội nghiệp chị ba, mặt cứ đỏ lên rồi tái mét, vác rổ lên bờ đi một mạch về nhà. Bàn bắt được hai con trê, mấy con cá tràu cứng, xô vào một nhánh cây xách tòn ten, mấy con tôm càng thì lặn vào lưng quần. Sửu không ưa lội sinh, chỉ thích đi dọc theo mấy bụi lác, mấy gốc bần, thụt những hang ngách. Nó vừa bắt được một con cá lóc to tướng, bụng mập như con heo con, bự gần bằng bắp về. Sửu trèo lên mé biển định bứt sợi dây cóc-

kèn để xổ vào mang con cá lóc xách đi, bắt chợt nhìn qua bụi ô-rô thấy một vũng nước nhỏ dùng đục phía trong. Sừu nghĩ thầm trong bụng, lại hên gặp một hang cá trê hay cá lóc gì đây. Ít nhất là năm ba con cho mà coi. Sừu cố vạch các gai góc và dây chằng chặt, chui mãi mới vào tới nơi, khi nhìn kỹ thẳng nhò phải há hóc miệng và kêu lên ơ ời.

- Ê, ê Bần ơi, mau... mau lên phụ tao với.
  - Cái gì mà mầy um sùm vậy, hay là bị cua kinh kẹp vào bắp vé nữa. Bà con ơi, thằng Sừu lại bị cua kẹp vô đùi non, hay quá ta, hi hi.
  - Mầy chỉ có ăn tâm bậy, nói tâm bạ chẳng đâu ra đâu ráo trội. Biểu lẹ lên phụ tao một tay, làm gì mà cứ đứng như trời trồng vậy hả?
- Nghe Sừu rầy rà, Bần lộn vội lên bụi ô-rô, vừa chui vào tới nơi đúng lúc Sừu đã lật ngửa con cua đình, đưa bốn chân lên trời, miệng kêu khè khè.
- Cua đình, cua đình bà con ơi!
  - Đừng la, còn một con nữa nằm trong vũng nước.
  - Để tao bắt nó cho mầy coi.
  - Đừng thọc tay xuống, coi chừng nó cắn trời gằm không nhả đó.

Sừu và Bần loay hoay khá lâu mới đem được hai con cua đình ra khỏi bụi ô-rô. Bà con không ai ngờ cua đình con nào con nấy bị gằn bằng cái sàng gạo. Xa gần có tiếng xì xào, bàn tán.

- Hai con này bán cho dân nhậu tẻ lắm cũng một hai trăm đồng chớ không ít.
- Cha chả, cái ngữ này phong tợn lắm đờ, nó độc còn hơn vịt xiêm lai, lơ mơ ăn vô là cả ngày ngồi đầu gối đó chớ chẳng hiền gì.
- Ai thì sợ chứ gặp mấy cha bọm nhậu, ma men nhập vào rồi dù cho thiên lôi vác búa xuống căn cũng không nổi chớ nhằm nhò gì ba cái lẻ tẻ.

*

Những cơn gió nước mặn bắt đầu thổi mạnh, báo hiệu Tết gần kề. Khắp thôn trang, nhà nhà chọn rộn, kẻ lo bán gà vịt, người giả gạo xay nếp rằm bột để gói bánh cho ba ngày tết. Riêng Sừu từ bữa hăm ba tháng chạp, thấy mọi nhà cúng đưa ông Táo về trời, ngày ngày đi coi trâu nhưng tâm mắt luôn nhìn về phía đầu làng mong mẹ đến.

Sừu chẳng phải mong mẹ đến với những bánh kẹo hay quần áo mới cho ba ngày Tết. Ngược lại, nó mong mẹ nó đến lấy tiền về mua quần áo mới cho hai em nó. Ngày này qua ngày nọ, trông từ sáng đến xế chiều nhưng vẫn chẳng thấy mẹ đâu. Rồi một bữa xế trưa, đang ngồi buồn hiu ngoài đồng vắng thì có tiếng ai kêu vắng vắng.

- Anh Hai ơi, anh Hai, tụi em xuống thăm anh nè.
- Ủa má... có thằng Dân, con Mẹo nữa.
- Má với hai đứa nó xuống thăm con, má có mang mấy cái bánh ít, hai đòn bánh tét để dành đi coi trâu đỏi bụng ăn nghe con.
- Sao má xuống trễ quá vậy, bánh tét má gói hồi nào mà hôm nay đem cho con?
- Nhà mình nghèo quá có gói bánh trái gì đâu, mấy bữa nay phải đi phụ bên nhà bà Bảy, cũng có một ít tiền mua đồ để cúng kiến trong ba ngày tết. Bả còn cho hai chục bánh ít, mấy đòn bánh tét để cúng ông bà, má đem xuống cho con một ít.
- Anh Hai ơi, ngày mai mừng một Tết anh có phải đi coi trâu không anh Hai?
- Ngày nào mầy cũng ăn cơm, thì trâu cũng phải thả ra đồng ăn cỏ chớ.
- Vậy Tết người ta có lì xì nhiều tiền không hả anh Hai?
- Có lì xì roi mây.
- Tại sao vậy?
- Thì tại Tết ham chơi, lắc bầu cua, bỏ trâu đi phá làng phá xóm thì ăn roi mây chớ sao.
- Anh cứ ghẹo em hoài.
- Má có biết không? Mấy hôm nay con trông má quá chùng, con có tới một trăm bốn mươi bảy đồng lặn, chờ má xuống lấy về may quần áo cho mấy đứa em con.
- Hả, con nói gì? Tiền đâu mà nhiều dữ vậy?
- Con bắt được hai con cua đình đem bán, cùng với tiền bán mấy con chim sáo nữa.
- Anh Hai hay quá ta, sao anh không dẫn em đi bắt cua đình hả anh Hai?
- Mầy mà bắt khi khô gì. Gặp con cua đình là khóc thét, tè ra quần liền.

- Vậy mai anh có về đất tụi em đi coi múa lân không anh Hai?
- Anh phải đi coi trâu cho người ta, về đâu có được.
- Tội cho con của má quá, không biết chừng nào nhà mình đỡ đỡ cho con khỏi phải đi ở đợ. Tết nhứt có mẹ có con, có anh có em chung một nhà!

Khi chiếc áo bà ba đen bạc màu của mẹ dần khuất sau bụi tre đầu làng, Sửu nhìn theo thấy buồn buồn vì xa mẹ và hai em, nhưng lòng cũng vui vui vì có một ít tiền để mẹ và em mua sắm quần áo mới cho ba ngày tết. Lòng lâng lâng vui sướng vì cũng giúp được cho gia đình.

Trời chiều ngả bóng non Tây, Sửu quay lừa mấy con trâu về chuồng, lòng tràn đầy niềm vui vì Tết này hai đứa em nơi xóm nghèo được mặc áo mới như bao trẻ thơ trong làng. Sửu đui trâu vào chuồng đóng cửa, cài then cẩn thận, xong đầu vào đó và không quên bỏ thêm bó rơm khô trên máng cỏ. Vừa định bụng ra bờ sông tắm cho mát thì có tiếng gọi của ông Tám.

- Thằng Sửu đâu rồi, lại đây ông biểu.
- Dạ, í thưa ông gọi con.
- Mày có biết hôm nay là ngày mấy không?
- Dạ, hôm nay là ba mươi Tết.
- Mày cũng giỏi đờ, đây là tiền ông lì xì cho con...

S Sửu ngạc nhiên và không biết có phải người ta cho thật hay không? Nửa muốn bước tới nhận tiền, nửa còn e dè sợ người ta xí gạt. Ông Tám hiểu ý và nói tiếp.

- Đáng lẽ phải đợi sáng mai, mừng một mới lì xì, nhưng bây giờ ông cho con về nhà chơi mấy ngày Tết. Mừng ba nhớ xuống sáng sớm để cùng ông tết mấy con trâu của nhà mình.
- Ủa, Tết trâu, Tết trâu là gì hả ông Tám?
- Con mới đến ở cho ông năm đầu tiên nên chưa biết, chớ mừng ba Tết nhà ông Tết trâu, cúng bánh tét chay, gạo, nếp và tiền lì xì cho mấy con trâu nữa. Theo lệ hồi xưa đến giờ thì mừng một tết cha, mừng ba tết thầy. Riêng ông cháu mình thì tay cầm cày, đầu đội trời, chân đạp đất, ngày ngày sống với mấy con trâu cho nên mình cũng phải Tết nó cho phải lễ. Con cũng nên nhớ rằng, tất cả phần tiền bạc, gạo bánh cho mấy con trâu đều là của con, vì hàng ngày con lo cho nó.

S Sửu mừng không tả, vào nhà thay vội bộ quần áo rồi chạy một mạch ra bến xe.

*

Xuống xe, Sửu ra sức chạy cho mau về nhà, qua khỏi quán chạp phở chú chệt Hui một quãng xa mới chợt nhớ là trong túi còn tiền. Sửu quay lại mua kẹo và một ít pháo chuột, còn lại bốn đồng định sáng mừng một lì xì cho Dần và Mẹo. Nhưng thấy bộ bầu cua treo trên vách cũng muốn mua về chơi với các em cho vui mấy ngày Tết.

- Bao nhiêu tiền bộ bầu cua hả chú hai?
- Bầu cua này thứ tốt đó, năm đồng một bộ. Có mua hay không thì ngộ lấy xuống?
- Tôi muốn mua nhưng còn có bốn đồng.
- Thôi cũng được, cuối năm bán cho nị đem về chơi.

Thấy Sửu được về ăn Tết, Dần và Mẹo cứ ríu rít một bên, Sửu lau chùi bàn thờ, bộ chân đèn và lư hương. Sắp xếp mọi thứ rồi ra gốc mai vàng trước ngõ, lựa một nhánh đầy nụ, hái thêm một ít bông mẫu đơn, bông trang cắm lên độc bình và phụ với mẹ lo cúng rước ông bà.

Đã bao năm rồi, có lẽ đây là đêm ba mươi Tết vui nhất với gia đình Sửu. Trên bàn thờ có dưa hấu, bánh mứt và khói hương ấm cúng. Các em có quần áo mới và những tiếng cười hồn nhiên bên bộ bầu cua trong mái ấm gia đình.

Văn Thiên Hồng